

pl. 220 tanfolyamot bonyolított le.²⁸ A társaságon kívül is működtek népfőiskolai szövetségek: Magyar Népfőiskolai Collegium, Magyar Népfőiskolai Kamara, KALOT Népfőiskolai Szövetség, Örökség Népfőiskolai Szövetség. Ezeknek a szövetségeknek népfőiskolai egyesületek lehettek a tagjaik. A népfőiskolák hazánkban tehát civil gyökerű, egyesületi, alapítványi háttérű működési formát feltételeztek. A bevezetőben leírtak szerint a 2017-ben elfogadott kulturális törvény módosítása mára az intézményi formát is lehetővé teszi, elsődlegesen felnőttoktatási tevékenységet jelölve meg feladatául, ugyanakkor a helyi és a nemzeti értékek bemutatása is a közművelődésre hárul a jogszabály szerint, így a népfőiskolák, betöltve a hazánkban kialakult szerepüket, valóban egyszerre segíthetik az élethosszig tartó tanulás és a honismeret eszméjét.

Horváth Zoltán

Az V. Országos Hon- és Népismeret Konferencia

(Esztergom 2018. október 26–28.)

*„Aki az erdő fáitól, a sziklától, a zuhogó patakoktól
és a vándorló felhőktől kéri kölcsön a gondolatokat,
az nem fogy ki soha belőlük.”*
(Mikszáth Kálmán)

Az V. Országos Hon- és Népismereti Konferencia a Honismereti Szövetség és a Péczeli József Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület közös szervezésében került megrendezésre Esztergomban.

A konferencia célja az volt, hogy a hon- és népismeret-helytörténet tanórai tanításának, és a tanórán, valamint iskolán kívüli szervezésének a honismereti mozgalomban kialakult szakmai-módszertani tapasztalatait, ismeretanyagát átadja, s ezt a munkát sajátos eszközeinkkel segítse.

Konferenciánk célcsoportja: azok az egyetemi hallgatók, akik a pedagógus pályát választották és elhivatottan készülnek arra, hogy leendő munkahelyük „lámpásai” legyenek.

A résztvevők a Debreceni Tudományegyetem, az Eszterházy Károly Egyetem, a Miskolci Tudományegyetem, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, a Széchenyi István Egyetem Apáczai Kar, a Pécsi Tudományegyetem, a Szegedi Tudományegyetem, Ungvári Nemzeti Egyetem hallgatói közül kerültek ki.

A konferencia témája volt: a honismereti táborok, tanulmányi kirándulások, erdei iskolák szervezésének módszertani kérdései. A megnyitóra és a résztvevők köszöntésére a Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, Vitéz János Tanárképző Központ dísztermében került sor. A résztvevőket Romanek Etelka, Esztergom Város polgármestere, dr. Major Balázs, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK helyettes dékánja, Forróné Virág Zsuzsa, a Péczel-

28 Harangi László (2000): A non-formális felnőttoktatás helyszínei és aktorai. In Harangi László–Podány Sarolta: Felnőttképzés a közművelődésben. MMI, Budapest. 14–15. és 30.

*Romanek Etelka köszönti a konferencia résztvevőit,
jobbra Forróné Virág Zsuzsa*

nőknek és az intézményvezetésnek az előkészítés folyamán, s ismertette, hogy milyen feladatot adhatunk a tanulóknak, mit várhatunk el tőlük, és milyen kéréssel fordulhatunk a szülők felé. Őt követte Major Tünde intézményvezető-helyettes és Somfai Balázné Öko munkaközösség-vezető előadása az erdei iskola szervezési feladatairól, melynek címe *Ahol összerakható a világ* volt. A két kolléga már 20 éve szervez 3–5 napos erdei iskolai foglalkozásokat alsó tagozatos tanulók számára. Képekkel is illusztrált előadásuk részletesen kitért minden olyan szervezési és szakmai kérdésre, amelyek szükségesek egy jó erdei iskolai program lebonyolításához. Óvári Zsuzsanna, a Lábatlani Arany János Általános Iskola pedagógusa táborszervezési gyakorlatát osztotta meg a hallgatósággal. Ötletei, hasznos tanácsai jól tükrözték 19 év alatt összegyűjtött tapasztalatait a táborszervezésben és a lebonyolításban. Képes beszámolója, élményszerű, lendületes előadása nagy sikert aratott a hallgatóság körében.

*A megnyitó elnökségének három tagja: Romanek Etelka,
Debreczeni-Droppán Béla és dr. Major Balázs*

li József Komárom-Esztergom Megyei Honismereti Egyesület elnöke, Debreczeni-Droppán Béla, a Honismereti Szövetség elnöke köszöntötte.

A bevezető előadást az idei ősszel Örökös Ökoiskola címet elnyert Esztergomi József Attila Általános Iskola intézményvezetője, Maárné Harcsa Szilvia tartotta *Kirándul az iskola* címmel. Az intézményvezető asszony megvilágította, hogy milyen jogszabályi háttere van egy iskolai kirándulás megszervezésének, mi az, amit elvár egy intézményvezető a kollégáitól az osztálykirándulás szervezése során. Elmondta, hogy milyen feladatai vannak az osztályfő-

Mindhárom előadás jó elméleti alapot adott az elkövetkező napok interaktív foglalkozásaihoz, és megalapozta a konferencia jó hangulatát.

Az előadások után a konferencia résztvevői megtekintették az Esztergomi József Attila Általános Iskolában a *Hazatérve* című kiállítást, amelyet Mitterné Baranyai Zsuzsanna intézményvezető-helyettes nyitott meg. A kiállításon láhták a hallgatók, hogy az iskola tanulói az elmúlt tanévben hol

voltak erdei iskolában, milyen programokon vettek részt. Olvashatták élménybeszámolóikat, megcsodálhatták a kézműves-foglalkozásokon készített tárgyakat is. Külön színfoltja volt a kiállításnak az a sarok, amely a Honismereti Szövetség XXIII. Ifjúsági Honismereti Akadémiáját mutatta be. Az Ifjúsági Akadémiákon már évek óta aktívan vesznek részt az iskola végzős tanulói. Elhagyva az általános iskolát, választott középiskoláikba is szívesen vizszik jó hírét az országos ifjúsági rendezvényeknek.

Az esti órákban a konferencián résztvevők Esztergom város 1956-os városi megemlékezésén vettek részt, ahol a szövetség és a megyei egyesület is elhelyezte a megemlékezés koszorúját.

A mozgalmas és tartalmas nap befejezéseként dr. Tölgyessy Zsuzsanna egyetemi adjunktus drámajátékokkal ismertette meg a hallgatókat, amelyeknek nagy hasznát vehetik majd gyakorlati munkájuk során az iskolai kirándulásokon, táborokban és az erdei iskolákban.

A második napon a konferencia résztvevői ellátogattak Visegrádra, a Madas László Erdészeti Erdei Iskolába. Az odavezető úton Peragovics Ferenc, a megyei egyesület tagja, az esztergomi Dobó Katalin Gimnázium tanára, tankönyvíró tartott érdekes idegenvezetést az Ister-Gránium Eurorégió településeiről.

Visegrádon az erdei iskolai oktatással mint oktatási formával ismertette meg a hallgatókat Békefi Andrásné, az erdei iskola vezetője. Ezután került sor Schaub Gáborné környezeti nevelő *Manómesék a Nagy-Villám hegyen* című interaktív foglalkozására. Módszertani bemutatót kaptak a hallgatók arról, hogyan lehet változatosan, játékosan és élményszerűen megismertetni a legkisebbekkel a körülöttünk lévő világot. Maguk is megtapasztalhatták az élményt, amikor egy gyermek az érzékszervein keresztül ismerkedik a természettel, fákkal, állatokkal. Egy rövid időre maguk is gyerekké válhattak. Békefi Andrásné *Hogyan lesz a makkból bútor?* című foglalkozása megmutatta, hogy a nagyobb gyerekek, akár még középiskolások is milyen módszerrel ismerhetik meg az erdő lakóit, a fák terméseit, azt a folyamatot, amikor egy kis termésből, magból mindennapi használati tárgyak készülnek.

A Mogyoróhegy Étteremben elfogyasztott ebéd után a konferencia résztvevői visszaindultak Esztergomba.

A nap folytatásaként a Duna Múzeumban csoportos interaktív foglalkozásait Gróhné Illés Ildikó *Élet a vizes élőhelyeken*; Fehér Györgyi *Fűben, fában orvosság* címmel tartották meg. Az első foglalkozáson a konferencia résztvevői csoportokat alkotva az asztalokra

kirakott eszközökhöz, tárgyakhoz kapcsolódó feladatlapokat oldották meg, mint a gyerekek. Jó volt látni, hogy mennyire élvezik az egyetemi hallgatók is ezt a fajta ismeretszerzést. A második foglalkozáson gyógynövényekkel, azok hatásával ismerkedhettek a résztvevők. Teát kóstolhattak és maguk is elkészíthették a saját gyógyteakeveréküket.

Módszertani foglalkozás a visegrádi erdei iskolában, Majdán János, Debreczeni-Droppán Béla és egyetemi hallgatók

Este fergeteges táncházat szervezett a diákoknak a megyei egyesületnek is otthont adó esztergomi Szentgyörgymezői Olvasókör, amelyre meghívták a környező falvak működő táncsoportjait is.

A nap befejezéseként az Uzicseli Hadzsi Ibrahim Dzsámit tekintették meg a vendégek Szekeresné Czinege Erzsébet igazgató asszony és Borz Tamás történész vezetésével, akitől megtudtuk, hogy az esztergomi török uralom 130 éves ideje alatt (1543–1595 és 1605–1683), az 1600-as évek első felében épült az épület, amelyhez ma Magyarországon nincs hasonló. A mai Dzsámi kávézónak teret adó helyiség bizony elég forgalmas „átjáróház” volt. Századokkal ezelőtt ugyanis ez volt az esztergomi Víziváros városrész főútja, aminek bizonyítéka a ma is látható és bejárható, a középkorból épen megmaradt járóköves út, amely ma is a kávézó részét alkotja. A dzsámit helytakarékosági okokból pont ezen utca fölé építették. A hangulatos „középkori kávézóban” élvezettel hallgatták az egyetemisták vendéglátóink és Gergely Endre tanár úr – egyesületünk tagja – érdekes történeteit.

Vasárnap, a konferencia zárónapján a résztvevők Esztergom város és a magyar történeti múlt emlékeivel ismerkedtek a Vármúzeumban, Koditek Pál helytörténész vezetésével.

A konferencia zárására a vár királyi tróntermében került sor, ahol Debreczeni-Droppán Béla, a Honismereti Szövetség elnöke foglalta össze a három nap tanulságait, élményeit és a terveket a következő évre. Megköszönte a megyei honismereti egyesület munkatársainak, valamint Végső István szövetségi titkárnak a szervező- és lebonyolító munkáját.

Fakultatív programként a Babits-ház megtekintésével zárult a háromnapos tanácskozás. Babits Mihály „nyári lak”-ának üveges verandájáról meggyőződhattünk arról, amit a költő oly csodálatosan fogalmazott meg:

*„kertem az egész táj, hol óriás csiga
kétzarvú dómjával e bölcs bazilika.”*

Úgy érzem, tartalmas, élményekben gazdag három napot töltöttek el itt a konferencia résztvevői és visszatérnek még városunkba és megyénkbe is!

Forróné Virág Zsuzsa

Megnyitóbeszéd az V. Országos Hon- és Népismeret Konferencián

Tisztelt Polgármester Asszony! Tisztelt Elnök Asszony!
Tisztelt Dékán-helyettes Úr! Kedves Tanárok és Leendő Tanárok!

Immár ötödik alkalommal rendezzük meg az Országos Hon- és Népismeret Konferenciát, amelyet egyetemista és főiskolai hallgatóknak szervezünk minden évben. Az idei évtől fogva ezt a kört a fiatal pályakezdő pedagógusokkal is bővítettük, egyrészt azzal a céllal, hogy többen lehessünk, másrészt, hogy lehetőséget adjunk azoknak is, akik már hallgatóként részt vettek e módszertani konferenciánkon. Vannak itt köztünk többen is, akikkel már nem először találkozhatunk, külön köszöntöm emiatt Faragó Anna Angelikát, aki mind a négy eddigi Hon- és Népismeret Konferencián ott volt és immár pályakezdőként is eljött, úgyhogy immár behúzhatja az ötödik strigulát.